

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 96/13, 89/16, 5/22 и 31/24) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2022. ГОДИНУ САВЕЗА ЗА ДЕМОКРАТСКУ СРПСКУ

Број: 03-07-6-409/23
Сарајево, 07.04.2025. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле	5
Циљ прегледа и контроле	5
Обим прегледа и контроле	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1. НАЛАЗИ	5
5.2.ПРЕПОРУКЕ	7

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Савеза за демократску Српску за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2022. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, утврђено је да је Савез за демократску Српску прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Савеза за демократску Српску за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2022. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Савез за демократску Српску се финансирао из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	20.090,00	97,10
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	600,00	2,90
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	20.690,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	20.690,00	100,00

У годишњем финансијском извјештају за 2022. годину странка је исказала расходе у износу од 22.759,64 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНKE

Назив политичке странке је Савез за демократску Српску. Скраћени назив је СЗДС.

Савез за демократску Српску је уписан у регистар код Основног суда у Бањој Луци, Рјешењем број: Рп-2/10 од 19.04.2010. године, са сједиштем у Бањој Луци, Алеја Светог Саве 7.

Рјешењем Основног суда у Сокоцу, број: 089-0-ФИ-19-000 168 од 22.01.2020. године извршена је промјена сједишта те је сједиште Савеза за демократску Српску у Палама, улица Универзитетска број 32 Б/50.

Лице овлаштено за представљање и заступање странке је Драган Калинић, председник.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2022. годину је Жељко Јанковић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, Савез за демократску Српску нема ниже нивое организовања.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Савеза за демократску Српску за 2022. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2022. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведеног закона, оцјењује да ли је потребно извршити теренску ревизију да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Савеза за демократску Српску обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију је извршила преглед и контролу финансијских извјештаја Савеза за демократску Српску у периоду од 2010. до 2019. године, након којих су издати извјештаји о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја Савеза за демократску Српску за 2019. годину, издат је извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци: да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да води потпуне евиденције о приходима и расходима, да финансијске извјештаје попуњава и подноси у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и да утврди стварно стање обавеза са повјериоцима односно да изврши усаглашавање обавеза са повјериоцима.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину, утврђено је да Савез за демократску Српску није испоштовао препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

а) Савез за демократску Српску није поступио у складу са одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

Савез за демократску Српску је у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину исказао расходе у износу од 22.759,64 КМ.

У Финансијском плану и програму утрошка средстава за 2022. годину, Савез за демократску Српску је планирао укупне расходе у износу од 17.000,00 КМ.

Политичка странка је доставила и Ребаланс Финансијског плана и програма утрошка средстава за 2022. годину, број 1.01-11/22 од 08.11.2022. године који није узет у разматрање, јер је донесен у периоду када су трошкови у 2022. години већ били познати.

¹ Према одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, финансијска средства из члана 3. став (1) наведеног Закона странка може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

Анализом Финансијског плана и програма утrophка средстава за 2022. годину и података из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, утврђено је да странка није сачинила програм утrophка средстава на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава, те да је средства у износу од 8.069,64 КМ утrophила мимо плана утrophка средстава за 2022. годину, и то:

- Странка није планирала трошкове новчане казне по одлуци Централне изборне комисије БиХ, а исте је остварила у износу од 4.000,00 КМ,
- Трошкове таксе, новчане казне и слично странка је планирала у износу од 14.000,00 КМ, док је исте остварила у износу од 18.000,00 КМ и
- Трошкове нето плата, пореза на плату, закуп простора и осталих обавеза странка је планирала у износу од 600,00 КМ, а у годишњем финансијском извјештају је исказала трошкове закупнине пословног простора у износу од 669,64 КМ.

С обзиром да Савез за демократску Српску није сачинио Програм утrophка средстава на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава, те да је финансијска средства утrophио мимо Програма утrophка средстава за 2022. годину, прекршио је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

b) Политичка странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја, финансијске документације коју је политичка странка доставила на захтјев Централне изборне комисије БиХ, те доказа из других извора утврђено је да евиденције о расходима и обавезама политичке странке нису потпуне и да Савез за демократску Српску годишњи финансијски извјештај није попунио у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник), чиме је прекршио одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

У обрасцу 5 финансијског извјештаја (обавезе политичке партије) странка није тачно и правилно исказала све своје обавезе, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

- У обрасцу 5 у дијелу у који се уписује датум обавезе, странка је умјесто датума 31.12.2022. године унијела датум 29.03.2023. године. У обрасцу 5 годишњег финансијског извјештаја странка је исказала укупне обавезе на 29.03.2023. године у износу од 10.567,49 КМ. Износ исказаних обавеза одговара стању у пословним књигама на дан 31.12.2022. године.
- Савез за демократску Српску је у финансијском извјештају пријавио обавезе по основу позајмице примљене од Апотеке „РОЈ“ Пале у износу од 2.000,00 КМ.

Као датум реализације, односно пријема позајмица од Апотеке „РОЈ“ Пале странка је навела дан 26.05.2012. године. Уговором о позајмицама са правним лицима Апотеке „РОЈ“ Пале странка се обавезала да позајмицу врати у року од 60 дана.

Савез за демократску Српску обавезе по наведеној позајмици исказује у периоду дужем од десет година, односно исту није вратио у складу са одредбама из уговора, нити су уговорне стране сачиниле измјену уговора, те није могуће поуздано утврдити да ли странка има обавезе у износу од 2.000,00 КМ које је исказала у пословним књигама и финансијском извјештају за 2022. годину.

- Странка је исказала обавезе за нето зараде у износу од 2.220,00 КМ и обавезе по основу пореза на доходак у износу од 246,66 КМ, обавезе по другим уговорима у износу од 1.000,00 КМ, обавезе за доприносе за професионалну рехабилитацију у износу од 5,96 КМ и обавезе за порез на доходак по основу прихода у износу од 587,04 КМ. Увидом у пословне књиге утврђено је да су све обавезе настале у претходним годинама.

- Обавезе према добављачима у износу од 4.507,83 KM политичка странка није у годишњем финансијском извјештају исказала појединачно по добављачу, већ збирно у укупном износу. Увидом у пословне књиге утврђено је да су обавезе у износу од 3.615,06 KM настале у ранијем периоду, прије извјештајне 2022. године. Такође, увидом у преглед стања по добављачима, који је странка доставила, утврђено је да странка исказује преплату према добављачима: Јахорина осигурање а.д. у износу од 889,86 KM, Електро Бијељина у износу од 67,17 KM и Културно спортски центар у износу од 150,00 KM.

Исто тако, а увидом у изводе отворених ставки на дан 31.12.2022. године добављача М:тел а.д. Бања Лука утврђено је да странка према овом добављачу има обавезу у износу од 1.032,32 KM. Савез за демократску Српску је у својим пословним књигама евидентирао и у годишњем финансијском извјештају исказао обавезу према М:тел а.д. Бања Лука у износу од 916,46 KM.

Наведено указује да странка није вршила усаглашавање стања обавеза и потраживања, те да обавезе странке нису исказане у тачном износу.

- Контролом извода са трансакцијских рачуна утврђено је да странка није исказала обавезе према Новој банци у износу од 8,50 KM, које су настале због недостатка финансијских средстава на рачуну број: 5550000048786750 у износу од 2,50 KM и број: 5550000056984026 у износу од 6,00 KM.
- Савез за демократску Српску није у годишњем финансијском извјештају исказао трошкове платног промета у износу од 8,50 KM, чиме је прекршио одредбе члана 21. и 22. Правилника.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 KM² по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Савез за демократску Српску је у сврху изборне кампање могао да потроши средства у износу од 377.796,60 KM.

Савез за демократску Српску у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину није исказао трошкове пропаганде.

5.2.ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Савезу за демократску Српску да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статutom,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, те да утврди стварно стање обавеза, односно да изврши усаглашавање обавеза са повјериоцима и*
- *да финансијске извјештаје попуњава и подноси у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

² Члан 15.10 став (2) Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

КОМЕНТАР:

Политичка странка Савез за демократску Српску је, у остављеном року, доставила примједбе на налазе ревизије и мишљење ревизора дато у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину.

У примједбама странка није доставила доказе који би утицали на налазе ревизије наведене у прелиминарном извјештају, те су ревизијски налази остали непромијењени.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Ревизор

Тања Голијанин

Шеф Службе за ревизију

Мр.сц Хасида Гушић